ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston Milliy Pedagogika Universiteti

13.00.00 Pedagogika fanlari
13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
13.00.03 Maxsus pedagogika
13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohalari va bosqichlari bo'yicha)
13.00.07 Ta'limda menejment
13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
07.00.00 Tarix fanlari
19.00.00 Psixologiya fanlari
01.00.00 Fizika-matematika fanlari
02.00.00 Kimyo fanlari
03.00.00 Biologiya fanlari
09.00.00 Falsafa fanlari
10.00.00 Filologiya fanlari
11.00.00 Geografiya fanlari

№5(4)
2026

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 396 sahifa,
18-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:
Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI
Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ
Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:
Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:
Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician
Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician
Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor
Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Shermuhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor
Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)
Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)
Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)
Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)
Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)
Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)
Mizayeva F. O. – **Doctor of Pedagogical Sciences, Professor**
Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor
Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor
Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers "Yangi O'zbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor
Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)
Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor
Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor
Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service
Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor
Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)
Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor
Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics
Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor
Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region
Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences
Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:
Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:
- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):
- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

O‘quvchi yoshlarni muhandislik kasblariga yo‘naltirishda xorij tajribasi 10
Maxamov X. T., Omondavlatova Sofiya Baxtiyor qizi

2-sinf darslarida “4K” ko‘nikmalarini shakllantirish: XXI asr savodxonligi poydevori 14
Jo‘rayeva Nargiza O‘ktamovna

Ommaviy axborot vositalarining inson ruhiy salomatligiga ta’siri: empirik tadqiqot natijalari 18
Abdinazarova Bibixonim Rashid qizi

Talabalar uchun amaliy ko‘nikmalarni shakllantirishda texnik loyihalarning o‘rni 23
Axmadaliyev Mansurbek Erkaboy o‘g‘li, Rejabov Jaloliddin Sadiq o‘g‘li

Masalalarni modellashtirish metodi yordamida yechish yo‘llari 28
B. B. Qarshiyev, Bekmuradov Bobur Toyloq o‘g‘li

Maktabgacha ta’lim tashkilotida elektron o‘quv materiallaridan foydalanishning afzalliklari 34
Tog‘aymurodova Marjona Yusuf qizi

Raqamli ta’lim muhitida dizaynerlik faoliyatlarini rivojlantirishning zamonaviy metodlari 39
Satvoldiyeva Malaxatxon A’zamjanovna

Metall va metallmas buyumlarga ishlov berish texnologiyasi fanidan amaliy dars mashg‘ulotlarini raqamli texnologiyalar asosida o‘qitish metodikasi 47
A. Safarov

Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida tanqidiy fikrlashni shakllantirish mezonlari 57
Xolmatov Doston Dilshod o‘g‘li

7–8-sinf biologiya darslarida kompetensiyaviy yondashuvni takomillashtirish metodikasi 60
Xolmurodova Sarvinoz

Zamonaviy adabiyotda lider ayol portreti va shaxsiy rivojlanish falsafasi 64
G‘afforova Dildora Ergashevna

Boshlang‘ich sinf o‘qish darslarida matn ustida ishlash metodikasini takomillashtirishning pedagogik asoslari 69
Yusupova Umida Zayniddin qizi

Umumta’lim maktabida xalq hunarmandchiligi va badiiy loyihalashda kreativ yondashish texnologiyalarining mazmun-mohiyati 74
Shomirzayev Maxmatmurod Xuramovich, G‘aniyeva Dilfuza A’lam qizi

Oila muhitining raqamli tadbirkorlik motivatsiyasiga ta’siri: psixologik tahlil 78
Tursunov Lutfulla Sayfullayevich, Boyqobilova Sevinch Fazliddin qizi

Maktab va muzeylar aloqadorligini ta’minlash asosida o‘quvchilarni ma’naviy merosga hurmat ruhida tayyorlashning pedagogik texnologiyasi 81
Nizomxonova Nargizaposhsho Ekrinxon qizi

Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida produktiv o‘qish malakasini shakllantirish 86
Xurramova Sojida Abdunazar qizi

Oliy ta’lim tizimida liderlik kompetensiyalarini takomillashtirishning kompleks yondashuvlari 91
Risvayeva Charos Zaydilla qizi

Sport sohasining ommaviyligi va inklyuzivligi 94
Z. N. Urunova, M. Jaborova

Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida psixologik muhitni swot-tahlil qilish va korreksiyalash 97
Sattorova Shirinoy San’atovna

Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining kognitiv kompetentligini rivojlantirishda integrativ yondashuv 100
Buvrayev Akram Rustam o‘g‘li

Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining kasbiy nutqiga qo‘yiladigan talablar 104
Xolmuminova Dilfuza Xolmamatovna

O‘qituvchining kasbiy faoliyatida ma’naviy-axloqiy fazilatlarning ahamiyati 107
Jumanazarova Dilnoza Umurzaqovna

Hadislar yordamida boshlang'ich sinf o'quvchilarida ma'naviy-axloqiy sifatlarni shakllantirish 111
Akaboyeva Malika Raxmatovna

Boshlang'ich sinf o'quvchilarini mustaqil fikrlashga o'rgatish texnologiyasi 114
Beshimova Muazzam Bahodirovna, To'lanboyeva Farangis Ibrohimjon qizi

Boshlang'ich sinf o'quvchilariga ona tili fanini o'qitishda kreativlik qobiliyatini rivojlantirishning pedagogik-psixologik shart-sharoitlari 117
Xoliyeva Sevara Rustam qizi

Bo'lajak tarbiyachilarning maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishda multimedia texnologiyalaridan foydalanish kompetensiyasini tarkib toptirish 122
Narmatova Fotima Dilshod qizi

Organizing Physics Lessons in General Education Schools Based on Gamification Elements....................127
Y. A. Mamatokhunov, U. S. Ismoilov, M. A. Muxtorjonova

Maktabgacha yoshdagi bolalarda mantiqiy tafakkurni rivojlantirishda didaktik o'yinlarning samaradorligi....129
Meyliyeva Sevinch Bozor qizi

Anoreksiyasi va bulimiyaning psixologik determinantlari hamda klinik jihatlari 132
Askarova Nargiza Abdivaliyevna, To'raqulova Sevinch Sattorjon qizi

Koxlear implantli bolalar fonematik eshituvini shakllantirish asosida tovush talaffuzini shakllantirish 136
Bozorov Otabek Yo'lchi o'g'li, Yakubova Asalxon Ulug'bek qizi

Qisqa masofaga yuguruvchi yosh sportchilarning kuch va tezlik-kuch ko'rsatkichlarini rivojlantirishda yillik rejalashtirish samaradorligi 139
Eshpulatov Jamshid Nuraliyevich

Разработка модуля автопрокторинга для платформ дистанционного обучения на основе компьютерного зрения и анализа активности пользователя 144
Дусткобилов Акмал Бобомуродович

Определение нарушений академической честности на онлайн-экзаменах на основе компьютерного зрения: алгоритм и эффективность модуля kameraproctor....................149
Дусткобилов Акмал Бобомуродович, Маматов Исломбек Ильесович

Zamonaviy ta'limda sun'iy intellekt texnologiyalari: imkoniyatlar, muammolar va istiqbollar 154
Delov To'lqin Erkinovich, Gulmirzayeva Zulayho Ko'klanboy qizi

Ijtimoiy tarmoqlarning talaba yoshlar psixologiyasiga ta'siri 160
Saidakbarova Nigora Abduraxim qizi

Talabalarni ijtimoiy-pedagogik faoliyatga tayyorlashning besh blokli pedagogik modeli 165
Amonov Mirjon Namozovich

O'smirlarning raqamli texnologiyalarga qaramligi va uning psixologik salomatlikdagi o'rni....................170
Nurmatov Nurhayot Nurziyot o'g'li, Normamatova Aziza Ibroxim qizi

Qizlarda erta nikohning psixologik omillari va sabablari....................174
Sodiqova Gulbarno Odiljon qizi

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'quv motivlarini shakllantirishning pedagogik imkoniyatlari 178
Jumayeva Guzal Xayriddin qizi

Maktabgacha va kichik maktab yoshidagi bolalarda barmoqlar harakati mashqlari asosida kichik motorika va harakat koordinatsiyasini rivojlantirish....................183
Mirzakarimov Yuldashboy Abdinabiyevich

Globallashuv sharoitida yoshlar tashkilotlari orqali milliy o'zlikni anglashni shakllantirishning pedagogik strategiyalari....................187
Axralova Marg'uba Akmalxanovna

Tarbiya fani asosida o'quvchilarda huquqiy kompetentlikni rivojlantirish imkoniyatlari....................191
Jumanova Xafiza Xoliqulovna

Zamonaviy ilmiy-texnika taraqqiyoti sharoitida texnologik ta'lim mazmunini STEM yondashuvi asosida integratsiyalash va talabalarning texnik fikrlash kompetensiyasini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish 196
Imanov Baxtiyor Berdiyevich, Qulmamatova Xurshida Abduxamidovna, Barataliyeva Nasiba Maxmadaminovna

Ijodiy kompetensiyalarni shakllantirishga yo'naltirilgan o'quv jarayonining mazmuniy ta'minoti 202
Kubayeva Mavluda Baxtiyor qizi

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

The Influence of a Competency-Based Approach on Educational Quality in Physics Instruction 205
A. Xakimov, Yorqinjon Abduraimjanovich Mamatokhunov, M. A. Ne'matova

Umumta'lim maktablarida o'quvchilarning ekologik savodxonligini shakllantirishning amaliy holati 208
Majitov Turg'unali Anvar o'g'li

Maktabgacha ta'lim tarbiyalanuvchilariga ingliz tilini o'rgatishning pedagogik va psixolingvistik xususiyatlari 214
Ismoilova Muattar Ilyosovna

Sharq mutafakkirlarining yoshlarni mehnat va kasb-hunarga o'rgatish bo'yicha qarashlari 219
Alqarov Qodir Xolmatovich, Irmatov Pirmuhammad Normat o'g'li

Metallar mavzusini interfaol metodlar asosida o'qitish orqali o'quvchilar kreativligini oshirish 222
Murodova Sayyora Qanoatovna

Moliyaviy terminlarni tarjima qilishning metodologik muammolari 226
Norboyeva Dilafruz Djumaqulovna, Suvonov Ozodbek Jamshid o'g'li

Oliy ta'lim muassasalarida yakuniy nazorat jarayonlarini sun'iy intellekt texnologiyalari asosida tashkil etishning afzalliklari 230
Abdunabiyeva Kamola Mansurovna

Pedagogik ta'limda AI-tutor texnologiyalaridan foydalanish: o'zaro ta'sir mexanizmi va samaradorlik tahlili 236
Abdunabiyeva Maftunaxon Solijon qizi

Talabalarda prokrastinatsiyani kamaytirishning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari 240
Kozimov Sayfulloh Maxammadjon o'g'li

Kompetensiyaviy yondashuv asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'quv-bilish faoliyatini rivojlantirish 245
Raximov Zokir Toshtemirovich

Yosh voleybolchilarning umumiy va maxsus jismoniy tayyorgarliklarini oshirishning pedagogik asoslari 249
Temirov Shoirbek Raimjonovich

Oliy ta'lim muassasalarida boshqaruv jarayonlari mexanizmlarini takomillashtirish 253
Kimsanova Rahnamo Solijonovna

Milliy kurash vositasida yoshlarning irodaviy sifatlarini rivojlantirish 257
Muratov Muzaffar Shermamatovich

Xavotirlanish muammosining psixologik-pedagogik adabiyotlarda o'rganilganligi va o'smirlik davrining psixologik xususiyatlari 261
Mutalibjonov Nurillo Iroiljon o'g'li

Bo'lajak pedagoglarda kreativ tafakkurni rivojlantirishning innovatsion va refleksiv asoslari 264
Oblayeva Lobar Erdonovna

STEM Education Technology: Physics Teaching Methodology and Future Innovations 268
Yorqinjon Abduraimjanovich Mamatokhunov, Odinakhon Sotvoldiyeva Abdumannob qizi

Mustaqil ta'limni tashkil etishning nazariy asoslari 272
Qurbonova Buzaynab Nurmuxammadiyevna

Maktabgacha tarbiya yoshda bolalar kognitiv sohasining tadqiq qilinishi 276
Raxmonova Shaxrizoda Laziz qizi

Modernization of Physics Teaching Methodology Based on Stream Integration in Vocational Schools........ 279
S. Z. Zaynobiddinov, Yorqinjon Abduraimjanovich Mamatokhunov, Z. M. Orifjonova

Cultural Competence as a Core Component of Foreign Language Teaching: Theoretical Foundations and Pedagogical Integration 282
Shahlo Obidova

Pedagogika oliy ta'lim muassasalarida talabalarning akmeologik madaniyatini rivojlantirishda ART-pedagogik texnologiyalardan foydalanish 286
Shodmonova Shoira Saidovna, Sharifova Dildora Shavkiddin qizi

Talabalarning to'garak mashg'ulotlari orqali ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish yo'llari 290
Turakulova Feruza Mamadoli qizi

Boshlang‘ich sinf o‘quvchilariga ona tili fanini o‘qitishda kreativlik qobiliyatini rivojlantirishning pedagogik-psixologik shart-sharoitlari 294
Xoliyeva Sevara Rustam qizi

Texnologiya darslarida raqamli texnologiyalar vositasida o‘quvchilarning tadbirkorlik ko‘nikmalarini shakllantirish metodikasi....298
Xudoyberdiyeva Nilufar Raximqulovna

Umumta’lim maktablari musiqa darslarida media-kontentlardan foydalanib o‘quvchilarda estetik didni shakllantirish....302
Xudoyqulov Asilbek Aziz o‘g‘li

Педагогические стратегии профилактики раннего профессионального выгорания у студентов-медиков (в условиях высокой информационной нагрузки) 305
Асророва Мафтунабегим Махаммадризо кизи

Формирование самоотношения у подростков, переживших насилие 308
Кушакова Наргиза Исламбаевна, Азаркова Миланика Дмитриевна

Изучение развития эпистемических знаний у учащихся 5-го класса в педагогико-психологической литературе....311
Нехочина Лола Шахобиддиновна

Когнитивные уровни читательской деятельности в заданиях PIRLS: типология, процессы понимания и система оценивания....314
Нуруллаева Шахло Уктамовна, Александра Валерьевна Шаркова

Oila tushunchasi uning ijtimoiy ahamiyati haqida sharq mutafakkirlarining qarashlari....321
Shokirov Xolida O‘rozboq qizi, Abdurashidova Sarvinoz Akrom qizi

Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida sog‘lom turmush tarzi madaniyatini shakllantirishda zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalarining uyg‘unligi 325
Bekmirzayev Shavkat Olim o‘g‘li

Global ta’lim tendensiyalari asosida maktabgacha ta’lim mazmunini transformatsiyalash mexanizmlari 329
Haqqiyeva Fotima Olimjonovna

O‘zbekiston mustaqillik taraqqiyotining turli bosqichlarida ta’lim paradigmalarining evolyutsion tahlili 333
Usmonov Salohiddin Dushan o‘g‘li, Sayfullayeva Parvina

Malaka oshirish tizimida o‘qituvchi-pedagoglarning hamkorlikka asoslangan yondashuvining ilmiy ahamiyati....338
Sobirova Lobar Raximovna

Qutqaruvchilarning maxsus jismoniy tayyorgarligini oshirishda ilmiy-metodologik yondashuvning ahamiyati 343
Abdunosir Abdurasulovich G‘afurov

Maktabgacha yoshdagi bolalarda nutq buzilishi kamchiliklarini bartaraf etishda pedagogik yondashuv 347
To‘rayeva Dilbar, Zulayxo Nazarova

Maktabgacha ta’limga qo‘yiladigan davlat talablarining mazmun-mohiyati 350
Samadova Mahliyo, Zulayxo Nazarova

Harakatli o‘yinlar orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda jismoniy sifatlarni rivojlantirish....354
Yaxyayeva Sojida Abduraximovna, Mustafayeva Dilfuza Jumanovna

Multimodal yondashuv asosida talabalarning ekologik kompetensiyalarini takomillashtirish tizimining ahamiyati....358
O‘sarova Muborak Fahriddinovna

Oliy ta’lim muassasalarida o‘quv faoliyati samaradorligini monitoring qilish tizimini loyihalashning tashkiliy-pedagogik asoslari....362
Kurbanov Dilmurat Marupjanovich

Shaxs kamolotida ijtimoiy moslashuv va ma’naviy tarbiyaning ahamiyati....367
Nazira Axmadjonovna Dadaboyeva

Individual yondashuv asosida maktab o‘quvchilarida raqamli o‘rganish ko‘nikmalarini shakllantirish va raqamli texnologiyalar integratsiyasi....371
Xaydarova Zilola Normurodovna, Hasanov Samir Xayrulloyevich

Tasviriy san'at mashg'ulotlarida differensial yondashuvning psixologik-pedagogik asoslari 375
Bekmuratova Shoxida Ne'matjonovna

Onlayn muloqot strategiyalarining talaba kommunikativ kompetensiyasiga ta'siri 379
Davlatova Ra'no Haydarovna, Islomova Shahlo Madat qizi

Ajrim yoqasidagi oilalarni ijtimoiy-psixologik reabilitatsiya qilish mexanizmlarini takomillashtirish 385
Tojibayeva Nargiza Keldibekovna

Raqamli muhitda yolg'izlik fenomenining nazariy tahlili 389
Turg'unboyeva Nodira Baxtiyor qizi

Психологические последствия буллинга для личности подростка и его социализации 392
Амирова Луиза Маратовна

MAKTAB TA'LIMI SCHOOL EDUCATION ШКОЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

OILA TUSHUNCHASI UNING IJTIMOIY AHAMIYATI HAQIDA SHARQ MUTAFAKKIRLARINING QARASHLARI

Shokirov Xolida O'rozboq qizi
O'zbekiston Milliy Universitetining Jizzax Filiali
Magistratura bo'limi psixologiya mutaxassisligi M02-25 guruh magistranti

Abdurashidova Sarvinoz Akrom qizi
O'zbekiston Milliy Universitetining Jizzax Filiali
Magistratura bo'limi psixologiya mutaxassisligi M02-25 guruh magistranti

Annotatsiya: Mazkur maqolada oila tushunchasi, uning jamiyat hayotidagi o'rni Annotatsiya: Mazkur maqolada oilaning jamiyat taraqqiyotidagi o'rni, uning ma'naviy-ma'rifiy va ijtimoiy ahamiyati keng yoritiladi. Shuningdek, Sharq mutafakkirlarining oila, nikoh, tarbiya va oilaviy munosabatlar haqidagi qarashlari tahlil qilinadi. Ular tomonidan ilgari surilgan g'oyalar asosida oilaning mustahkamligi, farzand tarbiyasi, er-xotin o'rtasidagi hurmat va mas'uliyat masalalari ochib beriladi. Oila jamiyatning asosiy bo'g'ini sifatida inson kamolotida muhim rol o'ynashi, ma'naviy-axloqiy qadriyatlarning shakllanishida asosiy muhit ekanligi ta'kidlanadi. Shu bilan birga, maqolada zamonaviy oilalarda uchrayotgan nizolar, er-xotin o'rtasidagi o'zaro tushunmovchiliklarning salbiy oqibatlari ham tahlil qilinadi. Oilaviy munosabatlarda hamkorlik, murosa, o'zaro hurmat va psixologik moslashuvning ahamiyati ilmiy asosda yoritiladi.

Kalit so'zlar: oila, nikoh, ijtimoiy institut, ma'naviy qadriyatlar, axloqiy tarbiya, mas'uliyat, er-xotin, ota-ona, oila muhiti, farzand, oilaviy munosabatlar, nizolar, hamkorlik, murosa.

Abstract: This article comprehensively examines the role of the family in social development, as well as its spiritual, moral, and social significance. The views of Eastern thinkers on family, marriage, upbringing, and family relationships are also analyzed. Based on their ideas, issues such as family stability, child upbringing, mutual respect, and responsibility between spouses are revealed. The article emphasizes that the family, as the primary unit of society, plays an important role in human development and serves as the main environment for the formation of moral and ethical values. In addition, the study analyzes conflicts occurring in modern families and the negative consequences of misunderstandings between spouses. Particular attention is paid to the importance of cooperation, compromise, mutual respect, and psychological adaptation in family relationships.

Key words: family, marriage, social institution, moral values, ethical upbringing, responsibility, spouses, parents, family environment, child, family relations, conflicts, cooperation, compromise.

Аннотация: В данной статье широко освещаются роль семьи в развитии общества, её духовно-нравственное и социальное значение. Анализируются взгляды восточных мыслителей на семью, брак, воспитание и семейные отношения. На основе выдвинутых ими идей раскрываются вопросы прочности семьи, воспитания детей, взаимного уважения и ответственности между супругами. Подчёркивается, что семья как основное звено общества играет важную роль в становлении личности и является главной средой формирования духовно-нравственных ценностей. Наряду с этим в статье рассматриваются конфликты, возникающие в современных семьях, а также негативные последствия взаимного непонимания между супругами. Научно обосновывается значимость сотрудничества, компромисса, взаимного уважения и психологической адаптации в семейных отношениях.

Ключевые слова: семья, брак, социальный институт, духовные ценности, нравственное воспитание, ответственность, супруги, родители, семейная среда, ребёнок, семейные отношения, конфликты, сотрудничество, компромисс.

KIRISH

Mamlakatimizda so'nggi yillarda oila institutini mustahkamlash orqali oilada sog'lom muhitni yaratish, oiladagi shaxslararo munosabatlarni shakllantirish va oila qadriyatini mustahkamlash orqali oilaviy munosabatlarni barqarorlashtirishga bo'lgan e'tibor davlat siyosati darajasiga ko'tarilib, zarur me'yoriy-huquqiy asoslar yaratilib kelinmoqda. Jumladan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 18-fevraldagi "Jamiyatda ijti-

moiy-ma'naviy muhitni sog'lomlashtirish, mahalla institutini yanada qo'llab-quvvatlash hamda oila va xotin-qizlar bilan ishlash tizimini yangi darajaga olib chiqish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5938-sonli Farmonida "Biz uchun muqaddas bo'lgan oila asoslarini yanada mustahkamlash, xonadonlarda tinchlik-xotirjamlik, ahillik va o'zaro hurmat muhitini yaratish, jamiyat va oilada sog'lom va barqaror ijtimoiy-ma'naviy muhit hamda tinchlik, totuvlik va osoyishtalikni ta'minlash orqali oila institutini mustahkamlash, "Sog'lom oila - sog'lom jamiyat" g'oyasini hayotga tatbiq etishga yo'naltirilgan yagona davlat siyosatini olib borish" [1] g'oyasi negizida oila mustahkamligini ta'minlashga qaratilgan muhim vazifalar belgilangan.

Oila bu - o'zaro ijobiy munosabatlar asosida birlashgan ota-ona, bolalar, aka-ukalardan tashkil topgan bir guruh hisoblanadi. Oila - kelajakdagi munosib vorislarini barkamol shaxs qilib tarbiyalaydigan, qadriyat hamda milliy an'analarimizni kelajak avlodga o'tkazadigan maskan sanaladi. Shuning uchun oila doimo davlatning asosiy e'tibor markazida turadi. Xususan, O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 76-moddasida "Oila jamiyatning asosiy bo'g'inidir hamda jamiyat va davlat muhofazasida bo'lishi" [2] belgilab berilgan bo'lib, oilaning kafolatlanganligini bildiradi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Psixologiyada ilmiy tadqiqotlarning katta qismi oila muammolari va oilaviy munosabatlarning shaxs shakllanishiga ta'sirini o'rganishga bag'ishlangan. Oiladagi sog'lom muhit haqida gap ketar ekan, bu masalani ko'rib chiqishni er-xotin munosabatlari paydo bo'lishidan boshlash zarur deb o'ylaymiz. Oila yaralgan kundanoq ikki shaxs bir-biriga mustahkam rishtalar bilan ham qonunan, ham sha'riat jihatidan bog'lanadi. Oilaviy hayotning ilk kunlarida ikki yosh bir-birini yaqindan o'rganishni, bir-birining o'zi uchun yangi bo'lgan hislat va odatlarini kashf qilishni boshlaydi. Bu jarayon, albatta, ba'zan negativ holatlarsiz kechmaydi. Er-xotin munosabatlarini shakllantirishda o'zaro hurmat, bir-biriga nisbatan ishonch tuyg'ularini tarbiyalashga harakat qilish zarur. Nikoh qurilganidan so'ng yoshlar o'rtasida atrofdagilar ta'siriga tushib qolish, shu asosda ular maslahatlariga ko'r-ko'rona amal qilish orqali yosh oilalarda turli xil nizolar va tushunmovchiliklar kuzatilmoqda.

O'zbekiston Respublikasida yoshlarni har tomonlama komil insonlar qilib tarbiyalash hamda nizoli vaziyatlarni o'rganish masalalari bo'yicha pedagog va psixolog olimlardan O. Musurmonova, S. Nishonova, H. Rashidov, G. To'ychiyeva, Ye. Asadova, G. Berdiyev, V. Karimova, Ye. G'oziyev, N. Yegamberdiyeva, R.Z. Jumayev, X. Ibragimov, M. Otaqulov, B. Xodjayev, P. Yergashev, A. Muxsiyeva, M. Umarova, R. Musurmonov singari olimlarning ilmiy ishlari shular jumlasiga kiradi.

Ta'lim sohasining ilmiy-nazariy va amaliy muammolarini tadqiq etish masalalari bo'yicha pedagog va psixolog olimlar Ye.I. Stepanov, S.V. Banikina, A.N. Samarin, V.N. Shalenko, V. Sheynov, A.Ya. Ansupov, I.A. Shipilov, N.I. Leonov, V.N. Kudryavsev, V.I. Juravlev, D.V. Ivchenko, N.V. Samsonova, V.N. Vasilev, B.I. Xasanov, V.V. Bazelyuk, Z.Z. Drinka, A.Ya. Klementeva, C.B. Banikina, G.S. Berejnaya, A.A. Bodalev, N.U. Zaichenko, M.M. Ribakova, A.K. Markova, M. Mitina, H.G. Moskvina va V.V. Drujinin kabilar o'zlarining tadqiqot ishlarida turli xil soha mutaxassislarining nizo madaniyatini shakllantirish yo'llari va usullarini har tomonlama o'rganganlar.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda oilaviy munosabatlarda sog'lom psixologik muhitni shakllantirish hamda er-xotin o'rtasidagi nizoli vaziyatlarning kelib chiqish omillarini o'rganishga qaratilgan ilmiy yondashuvlardan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida tizimli, qiyosiy-tahliliy, psixologik va pedagogik yondashuvlar asosida oilaviy munosabatlarning mazmun-mohiyati tahlil qilindi. Shuningdek, oila institutining jamiyatdagi o'rni, oiladagi shaxslararo munosabatlar, o'zaro hurmat, ishonch va murosa tamoyillarining ahamiyati ilmiy manbalar asosida o'rganildi.

Tadqiqot davomida kuzatish, suhbat, ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish, umumlashtirish hamda qiyosiy tahlil metodlaridan foydalanildi. Mahalliy va xorijiy olimlarning oilaviy nizolar, shaxslararo munosabatlar va nizo madaniyatiga oid ilmiy qarashlari metodologik asos sifatida xizmat qildi. Olingan natijalar asosida oilada sog'lom ijtimoiy-psixologik muhitni shakllantirishning pedagogik-psixologik omillari yoritib berildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Yangi O'zbekistonda oila institutini mustahkamlash, oilaviy qadriyatlarning ahamiyatini yanada kuchaytirish, tarbiya jarayoniga o'zbek xalqining ma'naviy merosi va unga xos bo'lgan gumanistik missiyani singdirish, oilaviy hayotda bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalash maqsadini amalga oshirish davlat siyosatining muhim yo'nalishi etib belgilanib, zarur huquqiy-me'yoriy asoslari yaratildi: "bolalarning har tomonlama intellektual, estetik va jismoniy rivojlanishi uchun oila muhitini sog'lomlashtirish, oilaviy o'zaro munosabatlar barqarorligini ta'minlash, ota-onalarning farzand tarbiyasidagi mas'uliyatini yuksaltirish." [3] kabi ustuvor vazifalarni amalga oshirishda psixologik asos bo'lib xizmat qiladi va muhim ahamiyat kasb etadi.

Ana shu nuqtai nazardan buyuk mutafakkir va ma'rifatparvar bobolarimiz Farobiy, Beruniy, Ibn Sino, Kaykovus, Yusuf Xos Hojib, Alisher Navoiy, Husayn Voiz Koshifiy, Bobur, Ahmad Donish, Fitrat va boshqalar tomonidan yaratilgan boy ma'naviy merosda O'rta Osiyoda yashagan xalqlar, xususan, o'zbeklarning oiladagi hayot tarzi, oila-nikoh munosabatlari, ayniqsa, yosh kelin-kuyov munosabatlarining ijtimoiy-psixologik xususiyatlari, ularning oila bilan bog'liq burch va vazifalari, oiladagi sog'lom ma'naviy-tarbiyaviy muhit va boshqa zarur jabhalari haqidagi qimmatli fikrlarni to'plab, ulardan ilmiy maqsadlarda foydalanishga qaror qildik.

Buyuk alloma Abu Nasr Farobiy axloqiy kamolotni ma'naviy ehtiyojga aylantirgan inson haqida fikr bildirib, u o'z g'ururi va vijdonini qadrlashi, go'zal va ijobiy hislatlarga ega, qo'rqmas va botir bo'lishi kerakligini ta'kidlaydi. Inson o'z tabiatiga ko'ra shunday yaralganki, u hayot kechirishi va kamolga yetishi davomida juda ko'plab munosabatlar va narsalarga muhtojlik sezadi. Mutafakkir odamlar dunyoga kelib yashash orqali baxt va saodatga olib boruvchi yo'llarni bir asrdan buyon o'z ahamiyatini yo'qotmagan "Fozil odamlar shahri" asarida keltirib o'tadi: "Aqlli deb shunday kishilarga aytiladiki, ular fazilatli, o'tkir mulohazali, foydali ishlarga berilgan, yomon ishlardan o'zlarini chetga olib yuradilar. Bunday kishilarni oqil deyish mumkin" [4].

Bu borada Kaykovusning "Qobusnoma" asarida ham fikrlar bildirilgan: "Agar sen xotiningga rashk qilmasang, u senga samimiyat bilan munosabatda bo'lur. U senga ota-onang va farzandingdin ham mushfiqroq bo'lur va senga undan do'stroq kishi topilmas. Agar unga g'ayrat ko'rguzsang, senga ming dushmandin dushmanroq bo'lur va begona dushmandin hazar qilsa bo'lur, lekin undan hazar qilib bo'lmas" [5]. Ushbu fikrdan aytish mumkinki, rashk er-xotin nizolarining eng katta sabab bo'luvchi omillaridan biri sanaladi. Agar u me'yorida bo'lsa, oiladagi nizolar ham kamroq bo'ladi.

Qomusiy olim Abu Rayhon Beruniy oila hayoti va er-xotin munosabatlariga doir o'zining ba'zi nodir asarlarida qimmatli fikrlarni aytib o'tgan. Olimning qarashlarida oilaviy hayotga yoshlarni tayyorlash, oila va nikoh, yosh oilada kelin va kuyov, oilaviy qadriyatlar va uning a'zolari o'rtasidagi munosabatlar aks etganligini kuzatamiz. Shuningdek, oila a'zolariga qaratilgan pand-nasihatlar Beruniy tomonidan yaratilgan madaniy merosda ko'plab uchraydi. "Yaxshi xulq yaxshilik alomatidir, buzuq niyatli va yomon axloqli kishilar o'rtaga kirib olishi bilan ish to'g'ri bo'lmaydi, tenglik hukm surgan joyda sotqin, aldamchi ehtiroslar, g'am-g'ussa bo'lmaydi" [6]. Ko'rinib turganidek, yosh kelin va kuyov ana shunday hikmatlarga amal qilishlari maqsadga muvofiqdir.

Qomusiy olimlardan yana biri Beruniy ham o'z qarashlarida yosh kelin-kuyovning burch va vazifalari to'g'risida zarur misollarni uchratamiz: "Muayyan vazifalarni bajarish zaruriyati inson faoliyatining bir umrga yashash qoidasidir. Insonning qadr-qimmati o'z vazifasini a'lo darajada bajarishidan, shuning uchun ham insonning eng asosiy vazifasi va o'rni mehnat bilan belgilanadi. Zero, inson o'z xohishiga mehnat tufayli erishgan" [7].

Shu bilan birga, Ibn Sino oilaviy munosabatlarning turli tomonlarini yoritib, avvalambor oila boshlig'i oldiga qator talablarni qo'yadi. Oila boshlig'i, deb yozadi u, ham nazariy, ham amaliy jihatdan oilada tarbiya masalalarini mukammal o'zlashtirmog'i lozim. Agar oila boshlig'i tajribasiz bo'lsa, u o'z a'zolarini yaxshi tarbiyalay olmaydi, oxir-oqibat yaxshi ijobiy natijalarga erisha olmaydi. Yomon tarbiya nafaqat ushbu oilaga, balki qo'shnilarga, mahalla-ko'yga ham yomon ta'sir qilishi mumkin. Oiladagi bola tarbiyasi ota-onaning jamiyatda tutgan mavqeidan qat'iy nazar, ularning birlamchi vazifasidir, deb hisoblaydi. Ota-ona davlat boshlig'imi yoki oddiy fuqaromi, u bola tarbiyasi borasida mas'uldir. Davlat boshliqlari va rahbarlar bola tarbiyasi xususida barchaga ibrat bo'lmoqlari lozimligiga alohida e'tibor qaratadi [8]. Darhaqiqat, erkak kishi oilada boshliq sifatida tan olinishi kerak. U nafaqat oilaning ehtiyojlarini qondirishi, balki oilani har tomonlama boshqara olishi ham lozim. Farzand tarbiyasida ham har tomonlama mas'uliyatni o'z zimmasiga olishi kerak.

Sharqning mashhur mutafakkirlaridan yana biri Husayn Voiz Koshifiy o'zining hayotiy tajribalariga tayanib, ijtimoiy hayot va oila hayotidagi er-xotin munosabatlarida bir qator axloqiy me'yorlar: odobli bo'lish, adolat mezonlariga amal qilish, halol yashash, oqko'ngillik, to'g'riso'zlik, rost gapirish kabi sifatlarning muhim o'rin tutishini hikoya tarzida, rivoyatlar orqali, pand-nasihat va hikmatlar ko'rinishida bayon etadi. Insonlardagi axloqiy illatlarni tom ma'noda inkor etadi, qator ibratli rivoyatlar yordamida insonlar turmush tarzi va oilaviy munosabatlarning izdan chiqishini, hattoki, uni jamiyat va insonlarga ziyon yetkazishini rivoyatlar orqali ko'rsatib o'tadi.

Koshifiyning ta'kidlashicha, jamoada, insonlar orasida va oila a'zolari o'rtasidagi o'zaro munosabatlarda axloq normalari hukm suradi, ushbu normalar odamlarning xulqi va fe'l-atvorini tizimlab turuvchi muhim tizim hisoblanadi. U "insoniy fazilatlar: sabr, hayo, iffat, pokizalik, sobitqadamlik, sahiylik, rostgo'ylik, shijoat, kamtarlik, xushyorlik, oliyhimmatlilik, diyonatlilik, ahdiga vafolik, andishalilik, izzat-hurmatni bilish, sir yashira olishning afzalligi va ahamiyatini ta'riflab, ularning yosh kelin-kuyovlar oilaviy hayoti uchun naqadar muhim ekanligini izohlaydi". Aytish joizki, insonlar nafaqat ijtimoiy hayotda, balki oilaviy hayotda ham, er-xotin munosabatlarida ham o'zaro bir-biriga odobli bo'lishi, adolat mezonlariga amal qilishi, halol yashashi, oqko'ngil bo'lishi, bir-biriga to'g'ri so'z bo'lishi va rost gapirishi lozim. Ushbu ijobiy sifatlarga ega bo'lsagina, oila tinch-totuv bo'ladi, deb ayta olamiz.

MAKTAB TA'LIMI SCHOOL EDUCATION ШКОЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

XULOSA VA TAKLIFLAR

Oila jamiyatning eng muhim va asosiy ijtimoiy instituti hisoblanadi. Sharq mutafakkirlari oila masalasiga alohida e'tibor qaratib, uni nafaqat insonning shaxs sifatida shakllanishida, balki jamiyat barqarorligi va taraqqiyotida hal qiluvchi omil sifatida baholaganlar. Ularning qarashlarida oila - mehr-muhabbat, o'zaro hurmat, mas'uliyat va axloqiy qadriyatlarga asoslangan muqaddas maskan sifatida talqin etiladi.

Mutafakkirlar fikricha, sog'lom oila muhitida tarbiya topgan farzand barkamol, ma'naviy yetuk va jamiyatga foydali shaxs bo'lib voyaga yetadi. Aksincha, oiladagi nosog'lom muhit esa shaxs kamolotiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli ular oila a'zolari o'rtasidagi munosabatlarda sabr-toqat, mehr-oqibat, o'zaro tushunish va hamjihatlikni eng muhim mezonlar sifatida ko'rsatganlar.

Umuman olganda, Sharq mutafakkirlarining oila haqidagi qarashlari bugungi kunda ham o'z ahamiyatini yo'qotmagan bo'lib, ular jamiyatda mustahkam, ahil va ma'naviy sog'lom oilalarni shakllantirishda muhim nazariy hamda amaliy asos bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 18-fevraldagi "Jamiyatda ijtimoiy-ma'naviy muhitni sog'lomlashtirish, mahalla institutini yanada qo'llab-quvvatlash hamda oila va xotin-qizlar bilan ishlash tizimini yangi darajaga olib chiqish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5938-son Farmoni // Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. - URL: Lex.uz
2. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. - Toshkent: O'zbekiston, 2019. - 21 b.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 5-maydagi "O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PQ-4312-son Qarori // Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. - URL: Lex.uz hujjati
4. Abu Nasr Farobiy. Fozil odamlar shahri. - Toshkent, 1993. - 224 b.
5. Dolimov S., Dolimov U. Qobusnoma. - Toshkent: O'qituvchi NMIU, 2006. - 104 b.
6. Abu Rayxon Beruniy. Hikmatlar. - Toshkent, 1973. - 174 b.
7. Abu Rayxon Beruniy. Hikmatlar. - Toshkent, 1973. - 174 b.
8. Shoumarov G'.B. Oila psixologiyasi: darslik. - Toshkent, 2011. - 16 b.

13.00.00	Pedagogika fanlari
13.00.01	Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi
13.00.02	Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo‘yicha)
13.00.03	Maxsus pedagogika
13.00.04	Jismoniy tarbiya va sport mashg‘ulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05	Kasb-hunar ta’limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06	Elektron ta’lim nazariyasi va metodikasi (ta’lim sohalari va bosqichlari bo‘yicha)
13.00.07	Ta’limda menejment
13.00.08	Maktabgacha ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09	Ijtimoiy pedagogika
07.00.00	Tarix fanlari
19.00.00	Psixologiya fanlari
01.00.00	Fizika-matematika fanlari
02.00.00	Kimyo fanlari
03.00.00	Biologiya fanlari
09.00.00	Falsafa fanlari
10.00.00	Filologiya fanlari
11.00.00	Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI

Mas’ul muharrir: Ramzidin Ashurov
Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov
Musahhih: Alibek Zokirov
Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(4)

© Materiallar ko‘chirib bosilganda “Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma’sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali 26.09.2023-yildan
O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№C–5669363 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.